

JON ABRIL - HERNANI

Bertxotx

SAIOA REZOLA SAGARDEGAN. Afaltiarrek maiz hartu dituzte Mantxi, Legarreta eta Oiartzabal bertsolariak kantu eta zirrikarako gai

Kupelen inguruan, hiru mahaitan banaturik dago jendea, afaltzen, zutrik. Afariaren erdian mahai batetik hiru lagun upel artera hurbildu da. Haietako batek «txotx» oihu egin du, eta upela ireki du. Gainerako afaltziarrak hurbildu dira, pixkanaka-pixkanaka. Multzoa egin da berehala. Aukera hori aprobetxatu du Mantxi bertsolari hasteko. Inguruan direnetao anitzek ez daki Mantxi bertsolaria denik ere. Bat-batean kantuan, hasi den gazte bat bertzerik ez da. Mantxi bukatu ordurako Josu Oiartzabalek hartu dio txanda, eta bukatu bezala Xabier Legarretak. Txandan-txandan dabilta, eta ordurako bai, ohartuta daude gainerakoak hiru gazte horiek bertsolariak direla, eta afalondoko saioan ariko direla. Hamar minutu inguru iraun du saioak. Upel artean mahaira erretiratu dira guztiak, afariarekin segitzeko asmotan.

Haragi pixka bat jan, eta berriz ere lehengoari ekin diote. Legarretak hartu du agindua. Bera da gidaria gaur, berak irekitzen ditu upelak, bertsolariak maiz bera da hasten lehenbizikoa, eta hiru bertsolarietako edozeinek hartzen du bide berri bat bertsolarietako, eta bertze biek gibeletik egiten diote kasu.

Upel artera hurbildu dira hiru gizon. 60 urteak ez dituzte urrun. Harrituta begira daude hiru gazteak nola ari diren bertsolari. Haietako bat euskalduna da, bertze biek frantsesa baino ez dakite. Berehala egin dute euren tokira buelta. Hasieratik koadrila bera dute ondoan bertsolariak. Ez dira dozenara iristen. Añorga auzotik etorriak dira, afaltzeko asmoz. Gazteak dira, 30ak bete gabeak.

Saioek, oro har, ez dute hamar minutu baino gehiago irauten. Bizi-bizari dira, eta gaur koadrila bera dutenez gibeletik, denbora guztian, gaiak hautatzerakoan haien begiratzen diete. Baten oinetakoak direla, bertzearen jertsearen piura, urlaren puroa, edo sandiaren porroa. Sagardotegiko upeltegi ezberdinei egin diete bisita saio bakoitzean, upel batetik bertzera.

Familiarteko giroa

Ondoko jantokian ez da upelik, baina bai jende andana. Eserita afaltzen ari direnak ia berrogei dira: Haiengana hurbildu dira. Mahai luze batean hogeita sei lagun daude, Hendaiaetik etorriak. Haien kantuan hasi dira, haiak gaitz hartuta. Bertsolarien gibeletan Añorgako koadrilako dozena erdi zale. Hauek dira bertsoekin gehien gozaten ari direnak, nahiz ez diren batere zaleak. Hendaiaikoel ziria sar-

REZOLA sagardotegiko saioaren hiru une: Legarreta upela irekitzen, Mantxi kantuan eta hiru bertsolariak afaltzarrei abesten. JON ABRIL

tzen diete, eta mahaietan dauden euskaldunek irri egiten dute. Euskararik ez dakitenek, edukazio handiz, txalo jotzen dute bertsoaldi bakoitzaren bukaeran. «RR» ahoskatu gabe bertsoak

ulertuko ote dituzten ere ari dira bertsolariak. Bertsolari ez, baina hitzez ez zaie erantzunik falta bertsolariari. Giroa familiartekoa da guziz, kasik etxean baleude bezala.

Añorgako koadrilan neska bakarra da. Hiru bertsolarietaz bada bertsolarietako nahiko motibo. Haren kontura ari dira kantuan etengabe, eta koadrila guztia gustura, barrez. Neska, halerre, ez dago sobera eroso, eta handik hanka egitea erabaki du, bere mahaira. Horixe bera izan dute gaia. Beranduxeago, berriz ere hurbildu da neska bera, eta berriz ekin diote bertsolarietako berari, zer arraio egingen ote duen neska hark hainbertze mutilen artean, nekez ligatuko dutela, haren jantziak direla... Berriz ere lotsatuta doa neska. Ez da berriz ere bertsolariengana arrimatuko gau guztian. Hainbertze gizonen artean emakume izatea gaitza baita, eta gehiago bertsolarietako gai bihurtzen deanean bat. Ohituratu ez dagoenarentzat, gainera, gogorragoa da.

Ondoko sagardotegira bisita

Rezola sagardotegiaren ondoan bada bertze sagardotegi tiki bat, Ipintza. Jabe berena da, eta hortaz, afaltziarrak batetik bertzera mugitzen dira, inolako arazorik gabe, sagardoa dastatzera. Beheitiko sagardotegitik koadrila bat etorri da, bospasei lagun. Haien artean dagoen bat ezagutu du bertsolarietako batek. Mañukortaren iloba omen. Errepasso galanta eman diote memento batean: bertsolariak has dadila, bereak ez badakizki osabaren kanta ditzala; jantziaren jertsea osabak Ameriketatik ekarria ote den, eta erabilia dagoela eta, Ameriketara joan beharko duela bertze baten bila...

Haiek beheitiko sagardotegira itzuli direnean, aukera baliatu dute bertsolarietako ere beheitiko sagardotegian sartu-irtena egiteko. Jende guti dago bertan, berandu xamar ere baita dagoeneko. Bertsolarietako batek apaiz bat ezagutu du, eta hari ere kantatu diote. Añorgako koadrila dago gibeletik, eta haiek bihurtu dira gaueko entzule bakarrak. Sagardoa ere ondorioak uzten hasi da Añorgakoengan, eta haietako batzuk, dagoeneko, bertsolariak aditzeko baino bertze zerbaiteko daude, euren bertsoak ateratzeko moduan, kasik. Publiko artetik hasi da gazte bat bertso bat kantatzen, ahal moduan. Intentsioa badu bederen. Goitiko sagardotegira itzultzeko tenorea da, eta lanarekin bukatzeko, bidenabar.

Upel artean egingen dute azken saioa eta despedidako bertsoak. Berriz ere dozena bat jende inguru gerturatu zaie. Orain, sukaldetako lana bukatu berritan, sagardotegiko jabea hurbildu zaie, Joxe Ramon Rezola. Esker oneko hitzekin bukatu dute hiru bertsolariak. Goizeko ordu bate-rako ez da anitzik falta.

euskararen
donostia
patronatu

Donostia Udala
Ayuntamiento de San Sebastián

Zientzia

- • Miramongo Zientziaren Kutxabagua
11:30ean: Eklipseak
12:15ean: Espazioko mekanikak: Zorionak Huble!
16:00etan: I.Z.A.R. ontzia Otsailaren 11n, Planetarioan
- • Miramongo Zientziaren Kutxabagua
11:30ean: Hegoaldeko Zoruk
12:15ean: Kometak eta meteorak
16:00etan: Espazioko mekanikak: Zorionak Huble!
Otsailaren 12an, Planetarioan

Literatura-Hitzaldia

- • DK Literatura: Zahazki hitzegia
Hizlariak: Ibon Sarasola, Anjel Larrazuñel eta Juan Luis Zabala
Otsailaren 14an, 19:30ean
Liburutegi Nagusiko Ektzaldi Aretan (Sarrera San Jeronimo kaleak)
Sarasolak kaleratu duen hitzegiaz hitz egingo dute

Hitzaldia

- • Ipar Euzkal Herria
Hizlariak: Jose Luis Lizundia
Otsailaren 14an, 19:30ean
Koldo Mitxelena kultur gunean
"Nazio: Muina eta muga" jardunaldia
- • Nafarroa eta Euzkal Herria
Hizlariak: Joxe Miel Beldador
Otsailaren 15ean, 19:30an
Koldo Mitxelena kultur gunean
"Nazio: Muina eta muga" jardunaldia

Ipuinaren ordua

- • Errudil gabeito Ipuinak
5 urteko gorakoentzat
Otsailaren 13an, 18:00etan
Inoaurrondo Berri kultur egoian
- • Trakera trairai, Ipuinak beñi pozgarri
3-5 urte bitartekoentzat
Otsailaren 13an, 18:00etan
Loiola kultur egoian
- • Muzupulnak
3-5 urte bitartekoentzat
Otsailaren 14an, 18:00etan
Ernest Luch kultur egoian
- • Xirula xiruli, Ipuinak gutxienez bi
5 urteko gorakoentzat
Otsailaren 15ean, 18:15ean
Okendo kultur egoian

Ikastaroak

- • Kamera digitalak
6 orduko ikastaroa
Otsailaren 19an eta 26an
17:00etatik 19:00etara
Alza kultur egoian (Larraxo 55)
Informazioa: 902077800
www.adonostia.net
- • Tapizak egiten ikasi
Otsailaren 15etik 29ra
Asteazkenero, 19:00etatik
21:00etara
Gazte eta helduentzat, 30 g
izan ematea: 628 552066
telefonoan (18:00etatik
21:00etara)
Piztara Goaz euskara elkartean
egotzian
(Inoaurrondoko Bernat
Etxepare Auzo Elkartea)

www.euskaraz.net